

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kaderstellende Visie op Toezicht & **Beleid** (KVoTB)

VIDE, 3 november 2011

J.G.A. van den Broek
Ministerie van BZK
DGOBR/OPR

Inhoud

- I) Politieke context van de KVoTB; de vorige KVoT's
- II) Beleidsproces KVoTB III
- III) Inhoud KVoTB III
- IV) Discussie

I) Politieke context van de KVoTB; de vorige KVoT's

I) Politieke context van de KVoTB; de vorige KVoT's

Context van de verschillende KVoT's:

2001: KVoT I - Enschede

2005: KVoT II - Motie Aptroot

2012: KVoTB III - Regeerakkoord/CRD met:

- 'Verder werken aan een rijksinspectie'
- CRD-projecten 14 en 15
- CRD-project 16

I) Politieke context van de KVoTB; de vorige KVoT's

Functies van de KVoTB als document

- Communicatie met de TK over rijkstoezicht
- Stimuleren tot beter rijkstoezicht

Dus niet een 'handboek Toezicht'!

II) Beleidsproces KVoTB III

II) Beleidsproces KVoTB

Doelen van het beleidsproces

- Ambtelijk draagvlak om de komende jaren te werken aan verbetering in de richting van de KVoTB
- Draagvlak in het kabinet voor de ambities
- Overtuigend toezichtverhaal naar (o.a.) de TK

Het proces van totstandkoming heeft dus een zelfstandig belang!

II) Beleidsproces KVoTB

Stappen in het beleidsproces

- (Beperkte) evaluatie KVoT II
- Bouwstenen van belangrijke partners + gesprekken
 - Inspectieraad
 - Markttoezichthoudersberaad
 - Departementale 'beleidsmakers'
- Concept-teksten KVoTB + evt actieprogramma
- Ambtelijke en politieke besluitvorming

Gezien politieke context: enige 'stroperigheid' voorzien

III) Inhoud KVoTB III (met voorbehoud!)

1. Eigen verantwoordelijkheid onder toezicht staanden (nieuw)
2. Samenwerking 'beleid' en 'toezicht' (nieuw)
3. Principes van goed beleid (nieuw)
4. Direct en stelseltoezicht (nieuw)
5. Soorten toezicht (gedeeltelijk nieuw)
6. Principes van goed toezicht (oud)

Actieprogramma?

III.1) Eigen verantwoordelijkheid

IJKpunt beleid en toezicht: adequate zelfregulering

- Politieke balans private en publieke belangen
- Vele kabinetten: zelfregulering, tenzij...
- Zelfregulering zorgt lang niet altijd voor politiek acceptabele balans → regulering + toezicht

*criterium voor effectief en efficiënt toezicht:
 Minimale afstand tot adequate zelfregulering*

NB: IJKpunt geeft niet het politieke optimum, maar het theoretische minimum

III.2) Samenwerking 'beleid' en 'toezicht'

Primaire opdracht beleid

- IJkpunt van zelfregulering,
- voorkeur voor doelnormen

Bijdrage toezicht aan beleidsvorming

- Bijdrage aan U&H-toets
- Beleidssignalering

Bijdrage beleid aan toezicht

- Slagvaardig als toezicht tegen grenzen oploopt
- Waken tegen regeldruk via de rechter

III.3) Principes van goed beleid

- *Selectiviteit* (ijkpunt zelfregulering)
- *Samenwerking* (zuivere rolopvattingen!)
- *Slagvaardigheid*
- *Transparantie*

Geen algemene principes; accent op relatie beleid - toezicht:

- Reageren op beleidssignalen uit toezicht
- Toezicht helpen...

III.4) Direct en stelseltoezicht (1)

Direct toezicht: op individuele onder toezicht staanden

Stelseltoezicht: op het totale systeem, subsystemen, aspectsystemen

- 'Staat van...'
- Thematisch onderzoek
- Effectmeting
- Tarieftoezicht

Alle inspecties en markttoezichthouders oefenen al lang stelseltoezicht uit! Waarom nu expliciet in KVoTB?

III.4) Direct en stelseltoezicht (2)

Redenen om 'stelseltoezicht' in de KVoTB te introduceren:

- Onderscheid tussen inspectietoezicht en markttoezicht
- Nodig voor selectiviteit
- Extra handvat voor samenwerking tussen beleid en toezicht
- Wens SZW

III.4) Direct en stelseltoezicht (3)

Wat willen we?

- 'Sluitende' systemen van risicobeheersing
- Domein-risicoanalyses
- Thematisch onderzoek waar hoogste risico's
- Beleidsreactie op ieder thematisch onderzoek

III.5) soorten toezicht

Nalevingstoezicht → *inspectietoezicht* + *markttoezicht*
handelingen van burgers en bedrijven, gericht op de naleving van wet- en regelgeving

Uitvoeringstoezicht

de uitvoering van publieke taken door zelfstandige organisaties (RWT's en ZBO's)

Interbestuurlijk toezicht

de uitvoering van publieke taken door medeoverheden, door hogere overheden (**niet in KVoTB, Oosting!**)

III.6) principes van goed toezicht (1)

Drie principes uit KVoT I

- Onafhankelijk
- Transparant
- Professioneel

Drie principes uit KVoT II

- Selectief
- Slagvaardig
- Samenwerkend

Actualiseren: ervaringen afgelopen vijf jaar

III.6) principes van goed toezicht (2)

Selectief en slagvaardig

- Vooral de grote risico's
- Vooral de slechte nalevers
- 'zacht waar het kan, hard waar het moet'

Maatregelen:

- Risicomanagement (risicoanalyse; effectmeting)
- Systeemtoezicht
- Informatiegestuurd toezicht

III.6) principes van goed toezicht (3)

Selectief, samenwerkend en transparant

- Toezichthouders werken samen aan selectiviteit
- Toezichthouders kunnen zich verantwoorden over hun oordelen

Maatregelen:

- Systematisch informatie uitwisselen m.b.v. ICT
- Waarborgen betrouwbaarheid en validiteit informatie (I-toezicht)
- Oordelen delen met 'stoplicht'-signalering?
- 'Register toezicht bedrijven'?

III.6) principes van goed toezicht (4)

Samenwerkend, onafhankelijk en transparant

- Toezicht werkt samen met beleid
- Toezicht is onafhankelijk van de politiek (beleid)

Stellingen:

- Bij goede rolopvattingen geen probleem
- Transparantie vormt belangrijkste garantie
- Politiek is belangrijke factor
- Enige budgettaire stabiliteit vereist

III.6) principes van goed toezicht (5)

Professionaliteit

Op het niveau van de individuele inspecteur
respectievelijk onderzoeker

Rol VIDE?

III) Actieprogramma? (1)

Doel: verankering van de principes binnen de 'lijn'

- Vakministeries verantwoordelijk
- 'wat' specificeren, ruimte laten voor 'hoe'
- Na 2 jaar evalueren

Mogelijke speerpunten

- Samenwerking beleid – toezicht
- Stelseltoezicht ook ten dienste van beleid
- Informatiegestuurd toezicht

III) Actieprogramma? (2)

Inhoud eventueel actieprogramma:

- beleidskader 'naming & shaming'.
- beleidskader I-toezicht
- Ontwikkeling 'stoplichtsignalering' bij rijksinspecties?
- Ontwikkeling 'Register toezicht bedrijven'?
- Programma versterking gemeentelijk toezicht?

Actieprogramma aanvullend op CRD en Regeldruk!

IV) Discussie